

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 2. Quodnam est pretium justum rerum venalium?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

nunc pecuniæ pro pecunia præfenti. Requiritur autem ut pretium sit definitum, l. 35. ff. *de contrab. empt.*

Not. Cum res venditur, censetur cum ea vendi id omne, - quod est pars illius, vel cum ea connexum, & ejus accessorium, nisi expressè excipiatur. Sic fundo empto censentur arbores in eo confitæ, & fructus pendentes vendi; nam fructus rei cohærentes censentur pars illius, l. 44. ff. *de rei vindict.* Secus de fructibus avulsis.

Q. 2. *Quodnam est pretium justum rerum venalium?*

Resp. Justum pretium est illud, quod æquat valorem rei venalis. Duplex est, scilicet legitimum, & vulgare, quod etiam naturale dicitur. Pretium legitimum est illud, quod lege Principis, vel Magistratûs decreto constitutum est. Vulgare est, quod communi hominum æstimatione constituitur, spectatis mercium copia, vel penuria, venditorum impensis, labore, periculis, modo vendendi, emptorum multitudine, vel paucitate, &c. seclusis fraudibus, ac monopolis injustis, juxta, l. *pretia*. ff. *ad legem falcid.* *Pretia rerum non ex affectu, nec utilitate singulorum, sed communiter funguntur.* hoc est, definiuntur.

Hinc pretium justum, & injustum potest esse diversum in diversis locis, & temporibus

pro varia in iis rerum æstimatione. Pretium legitimum consistit in indivisibili, ita ut non liceat venditori illud augere, nec emptori minuere; nisi venditor sponte velit minus exigere: quia publica potestas, pro vi, quam habet obligandi suos subditos in ordine ad bonum commune, restringit pretium ad aliquid determinatum, ideóque indivisibile. Vulgare verò habet quamdam latitudinem, intra quam licet pluris, vel minoris, vendere, aut emere. Ratio est, quia legitimum constituitur ab uno, vel à pluribus in idem consentientibus: vulgare autem pendet à multis non idem omnino judicantibus. Quòd enim quidam æstimant novem, hoc alii decem, alii vero undecim æstimant. Quare ex communi, triplex est vulgare pretium, nempe infimum, medium seu mediocre, & summum seu rigorosum. Sic juxta communem si pretium medium sit viginti, infimum erit novemdecim circiter, summum viginti-unum. Item si medium sit centum, infimum erit nonaginta quinque summum verò centum quinque, aut circiter. Et ita cum proportione de aliis secundum æstimationem prudentem. Sic tamen ut latitudo sit major, si res sit pretiosior, & minor, si res sit minùs pretiosa, ut patet in exemplis allatis, in quorum primo latitudo est trium aureorum, in secundo decem. Imò ipsum medium suam habet latitudinem, similiter infimum, & summum.

Sed

Sed quid si res quedam neque lege, neque ex communi estimatione hominum pretia habeant, cuiusmodi sunt gemmae exquisitae, aves rare, tabellae, statuae antiquae, flores, artefacta quaedam rara, & similia, quae non sunt necessaria?

Resp. Res illae non possunt vendi pro arbitrio vendentis, sed debent secundum estimationem peritorum. Ita *Cajetan. Navar. Rebellus, Lessius, Salas, De Lugo, & alii.* quia iustum earum pretium sumendum est, non ex beneplacito Domini, sed ex iudicio prudenti, spectatis novitate, antiquitate, raritate, utilitate, & aliis circumstantiis ad valorem rei facientibus. Nam non ideo res tanti valet, quia venditori placet tanti vendere, sed quia intelligentium iudicio tanti aestimatur. Et nemo prudenter potest iudicare rem tanti valere, quanti potest vendi: pretium autem iustum debet esse prudenter aestimatum. Nec refert, quod nulla vis, aut necessitas inferatur emptori, alioqui possent usurae retineri, quando mutuum petitur ad usus non necessarios, ut ludum, &c.

Q. 3. An licet vendere ultra iustum pretium, saltem extraneo, vel emere infra?

Resp. Neg. Ita nunc omnes Theologi. Constat i. ex cap. 1. de empt. 2. Quia in omni contractu aequalitas iustitiae jure naturali ser-